

PIERWSZY ZJAZD BIBLIOTELÓW
POLSKICH W KRAKOWIE

28—30 CZERWCA

1925

SPRAWOZDANIE

KRAKÓW
TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI
MCMXXVI

PIERWSZY ZJAZD

1253043

*WA) Niniejsza broszura
należy już do unikatów
z powodu wyczerpania w
handlu księgarskim. 2*

PIERWSZY ZJAZD BIBLIJOFILÓW
POLSKICH W KRAKOWIE

28—30 CZERWCA

1925

SPRAWOZDANIE

*dar Pana Rady Alfreda Rudka
dla zbioru III p. w. „Czarnej Kamienicy”
we Lwowie z dnia niedzielnego
25/vii 1933 r.
Jan Zygmunt Lasowski.*

KRAKÓW
TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI
MCMXXVI

ODBITKA Z VI. ZESZYTU „SILVA RERUM“ WYTŁO-
CZONA W 350 EGZEMPLARZACH W DRU-
KARNI W. L. ANCZYCA I SP.
W KRAKOWIE

500949 I 7B

Biblioteka
Uniwersytetu Gdańskiego

1100816964

I K 500/80/41

5
1

TREŚĆ:

	Str.
Józef Grycz: Pierwszy Zjazd Bibliofilów Polskich w Krakowie	7—22
Skład osobowy Pierwszego Zjazdu Bibliofilów Polskich	23—31
Uchwały Pierwszego Zjazdu Bibliofilów Polskich	33—39
Dary złożone uczestnikom Pierwszego Zjazdu Bibliofilów Polskich	41—47
Sprawozdanie Kasowe Komitetu zarządzającego Pierwszego Zjazdu Bibliofilów	49—51

JÓZEF GRYCZ
PIERWSZY ZJAZD BIBLIJOFILÓW
POLSKICH W KRAKOWIE

Pierwszy nasz Zjazd stał się wydarzeniem, z którego możemy być dumni. Nie było to zdawkowe zebranie zapoznawcze ani napuszony, a pusty kongres snobów dla zaspokojenia własnej próżności — znaczenie i powaga jego wysunęła ruch bibljofilski na stanowisko strażnika pewnych idealnych dóbr narodu, a uchwały, na nim powzięte, nie powinny przejść bez skutków, sięgających głęboko w nasz «świat książki».

Tak wysokie pojęcie o znaczeniu Zjazdu mają nietylko bibljofile. Liczne, bo nieomal we wszystkich poważniejszych dziennikach ogłoszone sprawozdania nacechowane są zrozumieniem potrzeby i kulturalnego znaczenia zorganizowanego miłośnictwa książki. Uznanie i życzliwość dla Zjazdu zadokumentowała i zagranica, przysyłając depesze

i pisma gratulacyjne oraz piękne i wartościowe dary dla jego uczestników. Że dla poczynań miłośników książki nie objawili większego zrozumienia najbardziej zainteresowani producenci książki, księgarze polscy — z nielicznymi wyjątkami — nie może nas dziwić. Czyż przejawem tego samego ospalstwa nie była obojętność, jaką okazali nawet wobec wydawanego dla ich głównie korzyści *Przewodnika księgarskiego*? Zato prawdziwymi propagatorkami bibliofilstwa okazały się krakowskie drukarnie. Wykonane bezinteresownie piękne wydawnictwa pamiątkowe sprawiły, iż Zjazd stał się poniekąd turniejem drukarskim i wolno się spodziewać, że następne zjazdy będą terenem — narazie jedynym po upadku *Grafiki polskiej* — gdzie oficyny nasze będą mogły wykazać swoje uzdolnienie w wykonywaniu książki «pięknej».

Aby należycie ocenić znaczenie Zjazdu, trzeba zastanowić się nad jego celem

i zadaniami, jakie sobie postawił, nad jego składem, przebiegiem i powziętymi uchwałami.

Cel i zadania określa ściśle, przedrukowana w *Silva Rerum* 5, odezwa Komitetu Organizacyjnego, podnosząca słusznie, że naszemu ruchowi bibljofilskiemu brak niespornego ujęcia jego zadań, brak wytycznych dróg, brak przemyślanego planu działania i współdziałania. Otóż te braki miał Zjazd usunąć.

Skład jego, zwłaszcza pod względem doboru uczestników, dawał pewną rękojmię, że cel będzie osiągnięty. W liczbie przeszło 150 uczestników znajdowali się najpoważniejsi przedstawiciele wszystkich polskich zrzeszeń bibljofilskich, byli tu wytrawni znawcy, wypróbowani miłośnicy książki, ludzie o ugruntowanym imieniu i uznanych zasługach na tem polu, i byli i młodzi, pełni szlachetnego zapału i najlepszych chęci wyznawcy tych samych ideałów.

Przebieg Zjazdu, ujęty w obmyślony

przez Komitet program, zdązał do rozwiązania zaznaczonych w odeszwie zadań. Chodziło głównie o dwie rzeczy: o zbliżenie się i wzajemne zapoznanie, zarówno poszczególnych towarzystw bibljofilskich, jak ich członków, a po drugie o wewnętrzne zorganizowanie naszego ruchu bibljofilskiego. Pierwsze zadanie rozwiązano ku ogólnemu chyba zadowoleniu. Zebrania towarzyskie, wyćieczka do Suchej, kwatery u krakowskich bibljofilów dały dość sposobności do wymiany myśli i zapoznania się «bratnich dusz bibljofilskich». Atmosfera była szczerą i ciepłą, humor i bezzłościwa satyra święciły triumfy na zebraniach towarzyskich.

Sprawa organizacji wewnętrznej nie wypadła tak pomyślnie, jak zapoznawcza. Na pocieszenie możemy jednak już tu podnieść, że zato uchwały Zjazdu objęły nieoczekiwanie szeroki zakres i wyszły daleko poza ramy, zakreślone programem. Ponieważ Komitet Organi-

zacyjny położył główny nacisk na zapoznanie się bibliofilów, nie przewidział specjalnych referatów programowych, któreby odpowiednio wyświetliły cel, zadania i sposób organizacji polskiego bibliofilstwa, z których dałyby się wysnuć zasadnicze w tym kierunku wnioski do uchwały. Nie mniej można było już na tym pierwszym Zjeździe położyć najogólniejsze podwaliny pod budowę organizacji zrzeszeń bibliofilskich zapomocą ustalonych przez prezesów poszczególnych towarzystw wniosków podstawowych, które zostałyby *ex praesidio* przedłożone do uchwały. Z uczestników Zjazdu zaś nie mógł nikt z takim wnioskiem wystąpić, skoro nawet wniesione *ex praesidio* na wtorkowym popołudniowym posiedzeniu nie zostały z powodu braku czasu poddane dyskusji i musiano porzucić na ich odczytaniu!

Poza tem jednak przebieg Zjazdu był nader udatny, a co najważniejsza, przez cały czas napięcie zainteresowania nie

osłabło ani na chwilę. Już na pierwszym powitalnem zebraniu towarzyskiem w sobotę 27 czerwca zapanowała harmonja i serdeczna atmosfera niczem przez cały przeciąg Zjazdu nie zmacona. Otwarto Zjazd inauguracyjnym zebraniem w niedzielę w Lectorium Biblijoteki Jagiellońskiej, a nastrój jaki się tu wytworzył, był naprawdę uroczysty. Wywołały go piękne mowy i pełen poetycznej zadumy, liryzmem szczerego uczucia przepojony i w wytworną formę ujęty referat p. Stefana Dembego, dający żywy obraz dziejów miłości do ksiąg w Polsce od średniowiecza aż po nasze czasy. Po zebraniu zwiedzono Biblijotekę Jagiellońską pod przewodnictwem dra W. Gieleckiego, a następnie Wystawę Opraw, urządzoną w Muzeum Narodowem. Rzeczowych objaśnień udzielał organizator wystawy, Dr Stefan Komornicki. Po przerwie obiadowej zgromadzili się uczestnicy Zjazdu w obszernej czytelni Biblijoteki Muzeum Przemysłowego, gdzie po po-

witaniu ich przez dyrektora Muzeum, inż. E. Tora, wysłuchali referatów. Karol Homolacs, prof. krakowskiej Szkoły Przemysłu Artystycznego, wygłosił wszechstronnie opracowany i przemyślany odczyt na temat estetyki książki, poddając szczegółowej analizie elementy, jakie składają się na całość książki i stawiając szereg postulatów o wysokiej wartości, nowych całkiem, a jednak podświadomie odczuwanych przez niejednego z miłośników pięknej książki. Z kolei ks. Dr E. Majkowski, dyr. Biblioteki Diecezjalnej w Poznaniu, przedstawił w plastycznym obrazie życie i bibliofilskie zamiłowania kanonika kapituły poznańskiej XV stulecia, Mikołaja z Kościana. Nakoniec Dr Stefan Rygiel, dyr. Biblioteki Publicznej i Uniwersyteckiej w Wilnie, dał zwięzły zarys bibliofilstwa wileńskiego w XVI—XVIII stuleciach, zwłaszcza kultu książki w klasztorach, tudzież wśród takich jej miłośników jak Zygmunt August, Sapie-

howie, Pacowie i inni. Szkoda tylko, że do pokazu omawianych znaków bibliotecznych nie użyto projekcji świetlnej, ku czemu mógł posłużyć aparat, znajdujący się w Muzeum Przemysłowem. Żałowano również, że brak czasu uniemożliwił dyskusję nad referatami, poruszającymi tyle żywotnych i każdego bibliofila interesujących zagadnień. Niewątpliwie jednak bodaj ogłoszony drukiem odczyt prof. Homolacsa odbije się echem na łamach *Silva Rerum* i innych czasopism, którym nieobojętną jest estetyka książki. Po referatach obecni wśród członków Zjazdu miłośnicy exlibrisu zebraли się na specjalnem posiedzeniu, wypełnionem wymianą myśli i — znaków bibliotecznych.

Po dniu tak pracowicie spędzonym, miłym odpoczynkiem była wycieczka do Suchej, urządzona w poniedziałek dla zwiedzenia pięknej i zasłużoną sławą już cieszącej się biblioteki dawniej hr. Branickich, dziś hr. Tarnowskich. Biblijo-

tekarz tamtejszy, Dr J. Kossek, oprowadził uczestników Zjazdu po przepęnlonych niełada skarbami salach bibliotecnych, charakteryzując równocześnie bogate zasoby księgozbioru i jego dzieje, a wkrótce potem Dr Dobrzyńska-Rybicka wygłosiła odczyt o bibliotece kościeczyńskiej w Wielkopolsce. Z przyjęcia, jakie w Suchej gościom zgotowano widać, że szlachetne ukochanie książki otwiera na oścież serca prawdziwych bibliofilów i każe im z radością dzielić się tą wspólną «kochanką». Niestety niewiele jest u nas bibliotek prywatnych, do których właściciele ich z taką gotowością i ofiarnością otwieraliby podwoje, nawet w imię nauki! Sucha świeci tu wyjątkowym splendorem. P. Juliusz Tarnowski umiał sprawić bibliofilom świetną ucztę duchową. Nic więc dziwnego, że wracano do Krakowa wśród wesołego gwaru i nastroju, który na wspólnej wieczerzy wytworzył tak serdeczną atmosferę, że zdawało się, iż

wszyscy znają się i kochają nawzajem oddawna.

Ale czekał jeszcze dzień najcięższy i najważniejszy zarazem. Miano rozwiązać drugą zasadniczą kwestję Zjazdu: zadecydować o organizacji wewnętrznej polskiego ruchu bibljofilskiego i nakreślić program działania w przyszłości. Oczekiwano odpowiedniego przez kierowników Zjazdu opracowanego planu i zasadniczych wytycznych w tym kierunku, ale wnioski, przedstawione *ex praesidio* na posiedzeniach wtorkowych, nie wykazały dążności do jednego naczelnego celu. Jest w nich z wszystkiego po trosze, lecz braków ruchu bibljofilskiego wymienionych w odezwie Komitetu właściwie nie poruszają. Brakom tym będzie zatem musiała zaradzić ustanowiona i wybrana przez Zjazd Rada Bibljofilska, jakkolwiek nie określono zupełnie ani jej zadań, ani zakresu działania. Wniosek, aby pełniła przedewszystkiem funkcję komitetu, przygoto-

wującego każdorazowe zjazdy i była wykonawcą ich uchwał — upadł. Charakter nadają jej jedynie członkowie, przewodniczący poszczególnych zrzeszeń bibliofilskich: PP. S. Demby (Warszawa) prezes, K. Witkiewicz (Kraków), F. Biesiadecki (Lwów), ks. Dr E. Majkowski (Poznań), Z. Klukowski (Zamość), S. P. Koczorowski (Paryż), oraz PP.: Dr L. Bernacki (Lwów), E. Chwałewik (Warszawa) i Dr S. Rygiel (Wilno). Są to wszystko jednostki znane nie tylko jako wybitni bibliofile, ale przede wszystkim jako ludzie, zajmujący poważne w społeczeństwie stanowiska, dający pewną rękojmię, że podjęte przez nich kroki będą niezawodnie przemyślane i skuteczne. Wobec tego, że Zjazd nie określił zakresu działania i charakteru Rady, pozostaje otwartą kwestja, czy będzie ona miała prawo i możność nadrobienia tego, czego Zjazd zaniedbał, czy będzie mogła ustanowić i zgóry narzucić jakieś ramy organizacyjne, re-

gulujące stosunki wzajemne poszczególnych zrzeszeń bibliofilskich do siebie i do Rady, oraz ustalić i wskazać jedną wspólną drogę na przyszłość. Kwestje te rozstrzygnie zapewne następny Zjazd, który ma odbyć się w Warszawie, do tego czasu zaś Rada kierować się będzie musiała tymczasowym regulaminem przez siebie ustanowionym, który przyszły Zjazd będzie musiał rozważyć. Ten Zjazd pokusi się też niewątpliwie o postanowienie, jeżeli nie rozstrzygnięcie kwestyj zasadniczych: czem ma być u nas bibliofilstwo i jak należy je pielęgnować i rozwijać.

Z innych wniosków ogólnym aplauzem cieszy się zapewne życzenie, aby czasopismo *Exlibris* było w przyszłości ogólnym organem bibliofilstwa polskiego, ułatwi to bowiem gospodarczą stronę tego wydawnictwa, które stało się poważnym i wymagającym znacznych kosztów archiwum naukowym. Ponieważ zaś *Exlibris* może wychodzić

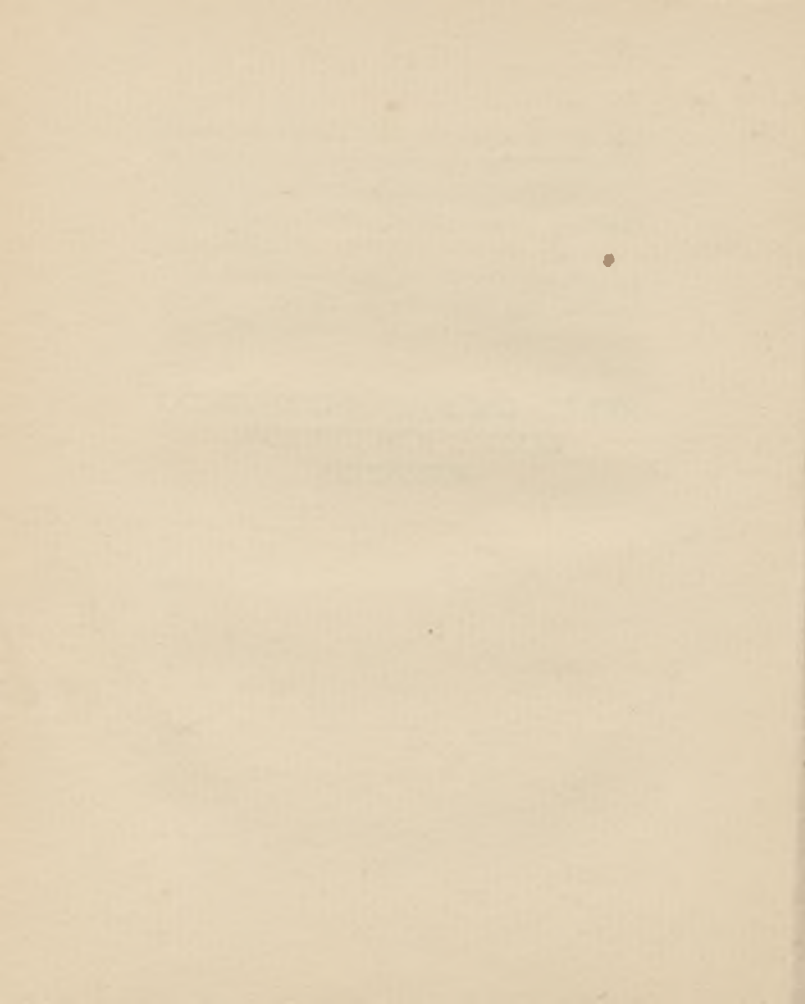
tylko w dość znacznych i nie dających się zgóry określić odstępach czasu, zatem sprawy aktualne, związane z bieżącym ruchem bibliofilskim, oraz artykuły charakterem, zakresem czy celem swym do *Exlibrisu* się nie nadające, będzie można umieszczać w *Silva Rerum*, która — aczkolwiek pozostaje organem Towarzystwa Miłośników Książki w Krakowie, — chętnie otworzy swe łamy dla wszystkich, pragnących się wypowiedzieć, księgoznawców i miłośników książki.

Z uchwał, powziętych na Zjeździe szczególnie ważną jest kwestja wpływu na wygląd zewnętrzny książki współczesnej z jednej strony, oraz opieki i konserwacji książki starej z drugiej strony. Tu należy działać bezzwłocznie z energją, godną tak ważnych spraw. To stwierdzenie niechaj wystarczy, nie miejsce bowiem w krótkim rzucie oka na dyskusję nad przekazanemi Radzie Bibliofilskiej wnioskami, trudno się

przecież wstrzymać, by jeszcze raz nie wyrazić żalu, że obrady rzeczowe przesunięto na dzień ostatni, przez co unie-
możliwiono właściwie wolne wnioski uczestników.

Niemniej jednak pokłosie Zjazdu jest obfite i należy spodziewać się, że nie-
długo będziemy czekali na jego skutki.

SKŁAD OSOBOWY PIERWSZEGO
ZJAZDU BIBLIJOFILÓW
POLSKICH

PREZYDJUM PIERWSZEGO ZJAZDU
BIBLIJOFILÓW POLSKICH W KRAKOWIE
28—30 CZERWCA 1925.

Prezes honorowy: *Franciszek Biesiadecki* (Lwów). Przewodniczący: *Stefan Demby* (Warszawa).

Zastępcy przewodniczącego: *Ludwik Bernacki* (Lwów), *Edward Chwalewik* (Warszawa), *Stanisław P. Koczorowski* (Paryż), *Zygmunt Klukowski* (Zamość), *Ks. Edmund Majkowski* (Poznań), *Stefan Rygiel* (Wilno), *Kazimierz Witkiewicz* (Kraków).

Sekretarze: *Zygmunt Mocarski* (Toruń), *Walenty Piaskowski* (Łódź), *Henryk Szeryński* (Warszawa).

UCZESTNICY PIERWSZEGO ZJAZDU
BIBLIJOFILÓW POLSKICH W KRAKOWIE:
d'Abancourt de Franqueville, Helena (Kraków,
Akademja Umiejętności).

Anczyc, Wacław (Kraków, Studencka 14).

Bar, Adam (Kraków, Biblijoteka Jagiellońska).

Baran, Władysław (Kraków, Akademja Umiejętności).

Bednarski, ks. Stanisław (Kraków, Kopernika 26).

- Bernacki, Ludwik (Lwów, Ossolineum).
Biesiadecki, Franciszek (Lwów, A. Potockiego 50).
Birkenmajer, Aleksander (Kraków, Biblioteka Jagiellońska).
Bochnak, Adam (Kraków, Radziwiłłowska 50).
Bossowski, Jan (Poznań, Uniwersytet).
Buczkowski, Jan (Warszawa, Hoża 59).
Bystroń, Jan Stanisław (Kraków, Kochanowskiego 19).
Chmiel, Adam (Kraków, Archiwum Aktów Dawnych Miasta Krakowa).
Chwalewik, Edward (Warszawa, Litewska 12).
Ciechanowska, Marja (Kraków, Biblioteka Jagiellońska).
Czernecki, Jan (Kraków, Rynek 20).
Czołowski, Aleksander (Lwów, Archiwum Miejskie).
Dembowa, Leontyna (Warszawa, Chmielna 55).
Demby, Stefan (Warszawa, Chmielna 55).
Demetrykiewicz, Mieczysław (Kraków, Biblioteka Jagiellońska).
Des Loges, Marjan (Lwów, Biblioteka Uniwersytecka).
Dobrzycki, Jerzy (Kraków, Zwierzyniecka).
Dobrzyńska-Rybicka, Ludwika (Poznań, Sew. Mielżyńskiego 27/28).
Doliński, Jarosław (Kraków, ś. Bronisławy 15).
Feller, Bronisław (Kraków, Bosacka 28).
Figna, Józef (Kraków, Czysta 15).

- Folkierski, Władysław (Kraków, Zybkiewicza, dom PKO).
- Formanowicz, ks. Leon (Modliszewko, woj. Poznańskie).
- Gaberle, Eustachy (Lwów, Biblioteka Uniwersytecka).
- Germain, Wanda (Warszawa, Hoża 72 m. 6).
- Gielecki, Wojciech (Kraków, Biblioteka Jagiellońska).
- Giżycka, Janina (Królewska Huta).
- Grabowski, Władysław (Kraków, Muzeum Przemysłowe).
- Grodyński, Jan (Kraków, Batorego 1).
- Grycz, Józef (Kraków, Biblioteka Jagiellońska).
- Grzywiński, Jan (Kraków, Karmelicka).
- Hałaciński, Kazimierz (Kraków, Akademia Umiejętności).
- Hanasz, Józef (Poznań).
- Handelsmanówna, Helena (Warszawa, Próźna 8 m. 1).
- Heitzman, Marjan (Kraków, Muzeum Czartoryskich).
- Homolacs, Karol (Kraków, Muzeum Przemysłowe).
- Husarski, Wacław (Warszawa, Sewerynow 5).
- Jahoda-Żółtowski, Robert (Kraków, Gołębia 4).
- Kamiński, Lucjusz (Warszawa, Krzywe Koło 14 m. 3).
- Klukowski, Zygmunt (Szczepreszyn, woj. lubelskie).

Kluger, Władysław (Kraków, Sobieskiego 10).
Koczorowski, Stanisław Piotr (Paris, Quai
d'Orléans 6).
Komornicki, Stefan (Kraków, Dębniki).
Kopczewski, Władysław (Warszawa).
Kopera, Feliks (Kraków, Łęczycka).
Kossek, Jan (Sucha, Zamek).
Krasicka, Jadwiga (Kraków).
Kraśniński, Edward (Warszawa, Fredry 6).
Kruczkowski, Łukasz (Kraków, Mały Rynek 8).
Kuglin, Jan (Poznań).
Kunzek, Henryk (Kraków, Akademja Sztuk
Pięknych).
Kuszowa, Marja (Kraków, Akademja Górnicza).
Lenart, Bonawentura (Wilno, Zamkowa 11).
Lepszy, Leonard (Kraków, Bracka 13).
Lewestam, Ludomir (Warszawa, Chmielna 55).
Lewicki, Kazimierz (Zamość, Gimnazjum mę-
skie).
Łaski, Józef (Warszawa, Długa 47 m. 13).
Łazarski, Zygmunt (Warszawa, Bracka 18 m. 39).
Łopaciński, Wincenty (Warszawa).
Łopieński, Ignacy (Warszawa).
Łoś, Jan (Kraków, Kapucyńska 7).
Madlerowa, Wanda (Zamość, Gimn. żeńskie).
Majkowski, ks. Edmund (Poznań, Wieżowa 1).
Marczak, Michał (Dzików, Zamek).
Mękicki, Rudolf (Lwów, Muzeum Jana III).
Minder, Izidor (Kraków, Gołębia 3).
Mocarski, Zygmunt (Toruń, Wysoka 12).

Momidłowski, ks. Stefan (Przemyśl).
Mortkowicz, Jakób (Warszawa, Księgarnia,
ul. Mazowiecka).
Muczkowski, Józef (Kraków, Karmelicka 3).
Muzeum Miejskie (Łódź).
Muzeum Przemysłowe (Kraków, Smoleńska 9).
Muzeum Wielkopolskie (Poznań).
Okoniewski ks. (Poznań).
Ossecki, Wiktor (Poznań, Przemysłowa 28 a).
Pagaczewski, Juljan (Kraków, Florjańska 40).
Piaskowski, Walenty (Łódź).
Piekarski, Kazimierz (Kraków, Biblioteka Ja-
giellońska).
Pruszyński, Zenon (Kraków, Pijarska).
Przyrkowski, Tadeusz (Kraków, Lenarto-
wicza 9).
Raabe, Tadeusz Jan.
Rabska, Zuzanna (Warszawa, Krak.-Przed-
mieście 5).
Retzówna, Helena (Poznań).
Robel, Jan (Kraków, Kopernika 7).
Rosiński, Henryk (Zamość).
Ruśkiewicz, Tomasz (Warszawa).
Rygiel, Stefan (Wilno, Biblioteka Uniwer-
sytecka).
Rzacówna, Bolesława (Kraków, św. Gertrudy 4).
Schleyen, Włodzimierz (Kraków, Potockiego 3).
Semkowicz, Aleksander (Lwów, Kadecka 4).
Słapa, Aleksander (Kraków, Księgarnia Ge-
bethnera i Wolffa).

- Sokulski, Justyn (Kraków, Szlak 19).
Sterzyński, Tadeusz (Warszawa, Podwale 17/41).
Strasik, Franciszek (Kraków, Topolowa 48).
Strojek, Ludwik (Kraków, pl. Kossaka).
Szerzyński, Henryk (Warszawa, Królewska).
Tarnowski, Julian (Sucha, Zamek).
Tor, Eugenjusz (Kraków, Muz. Przemysłowe).
Towarzystwo Miłośników Książki (Kraków, Smoleńsk 9).
Polskie Towarzystwo Przyjaciół Książki (Paryż, Quai d'Orléans 6).
Tyszkowski, Kazimierz (Lwów, Ossolineum).
Ulatowska, Hanna (Warszawa, Chmielna 55).
Walczyński, Stanisław (Kraków, Lubicz 26).
Walter, Franciszek (Kraków, Rynek Kleparski 6).
Wańkiewicz, Melchior (Warszawa, M. S. W., Nowy Świat 60).
Wasylewski, Stanisław (Lwów, Jabłonowskich 42).
Wędkiewicz, Stanisław (Kraków, Łobzowska 27).
Witkiewicz, Kazimierz (Kraków, Smoleńsk 9).
Włodek, Jan (Kraków, Pędzichów-boczna 5).
Zalewski, ks. Ludwik (Lublin, Seminarjum duchowne).
Zborowski, Juljusz (Zakopane, Muzeum Tatrzańskie).
Zdzitowiecka-Jasińska, Halina (Kraków, Studencka 19).

Ziółkowski, Wiktor (Lublin).
Zubowiczowa, Janina (Zamość).
Zygarłowski, Franciszek (Poznań, plac Nowo-
miejski 6).
Żerański, Tadeusz (Kraków, Dominikańska 3).
Żychowicz, Władysław (Kraków, Kasa Cho-
rych).

SKŁAD RADY BIBLIJOFILSKIEJ wybra-
nej na Pierwszym Zjeździe Bibliofilów Polskich
w Krakowie. Przewodniczący: *Stefan Demby*.
Członkowie: *Ludwik Bernacki* (Lwów), *Franciszek Biesiadecki* (Lwów), *Edward Chwalewik*
(Warszawa), *Zygmunt Klukowski* (Zamość), *Stani-
sław P. Koczorowski* (Paryż), ks. *Edmund
Majkowski* (Poznań), *Stefan Rygiel* (Wilno),
Kazimierz Witkiewicz (Kraków),

UCHWAŁY PIERWSZEGO ZJAZDU
BIBLIJOFILÓW POLSKICH

UCHWAŁY PIERWSZEGO ZJAZDU BI-
BLJOFILÓW POLSKICH W KRAKOWIE
28—30 czerwca 1925:

1) Zjazd wyraża uznanie członkom Komisji Rewindykacyjnej w Moskwie, szczególnie ministrowi Olszewskiemu i dr. Kuntzemu, za ich gorliwą pracę przy odbiorze należnych Polsce księgozbiorów.

2) Wychodząc z założenia, że z braku odpowiednich sił fachowych stan dzisiejszy grafiki nie odpowiada niezbędnym wymaganiom technicznym i artystycznym, a książka polska jak również wszelka produkcja wykazuje wielkie niedomagania, Zjazd uchwala zwrócić się do Min. W. R. i O. P. w sprawie najrychlejszego otwarcia w centrach przemysłu graficznego państwowych uczelni graficznych, celem wykształcenia odpowiednich pracowników dla przemysłu drukarskiego, introligatorskiego, fotomechanicznego, oraz dla reprodukcji ręcznej w zakresie zaniedbanej techniki miedziorytu, drzeworytu i t. p.

3) Ze względu na potrzebę rozbudzenia w społeczeństwie polskim szlachetnych dążeń do umiłowania książki, jako najlepszej towa-

rzyszki życia kulturalnego, Zjazd postanawia urządzić w najbliższym czasie, w porozumieniu z Min. W. R. i O. P., Dzień Święta Książki w imię haseł bibliofilskich, naukowych i pedagogicznych.

4) Zjazd uchwała wybrać ze swego łona stałą Radę bibliofilską, z siedzibą w Warszawie, mającą na celu zorganizowanie bibliofilstwa polskiego.

5) Zjazd uchwała zwrócić się do rządu o zorganizowanie opieki nad zabytkami bibliotecznymi i archiwalnymi, będącymi w posiadaniu prywatnym i przekazać Radzie bibliofilskiej zajęcie się tą sprawą, a jednocześnie zwrócić się za pośrednictwem pism do właścicieli bibliotek i archiwów prywatnych o udostępnienie ich badaczom.

6) Zjazd uchwała zwrócić się do rządu o wydatne poparcie materialne celem kontynuacji druku Bibliografji Estreichera. Zjazd stwierdza, że zakończenie druku tego wydawnictwa jest najważniejszym postulatem nauki polskiej w dziedzinie bibliografji.

7) Zjazd uchwała poczynić wszelkie, najenergiczniejsze starania u odpowiednich czynników, by rząd rozpoczął budowę nowego gmachu dla Biblioteki Jagiellońskiej. Zjazd przekazuje tę sprawę Radzie bibliofilskiej i poleca jej nie ustawać w zabiegach prowadzących do osiągnięcia tego celu.

8) Zjazd uchwała odbyć następny zjazd bibliofilów polskich w Warszawie.

WNIOSKI PRZEKAZANE PRZEZ PIERWSZY ZJAZD BIBLIOFILÓW POLSKICH W KRAKOWIE RADZIE BIBLIOFILSKIEJ:

1) Zjazd zwraca się do wszystkich bibliofilów i właścicieli bibliotek o nadesłanie na ręce prezesa Rady bibliofilskiej bliższych informacji, dotyczących zawartości i charakteru ich księgozbiorów, jako materiału do zamierzonej księgi adresowej wszystkich bibliotek w Polsce.

2) Zjazd zwraca się do wszystkich bibliofilów w Polsce o zakładanie kół bibliofilskich także wśród młodzieży.

3) Życzeniem Zjazdu jest, aby czasopismo *Exlibris* było w przyszłości ogólnym organem bibliofilstwa polskiego.

4) Zjazd uchwała zwrócić się do wydawców polskich z apelem, by w celu dostosowania polskiej produkcji wydawniczej do wymagań estetycznych i konserwatorskich, zechcieli uwzględnić następujące postulaty:

a) podnieść wymagania, zarówno estetyczne, jak i techniczne, stawiane wszystkim biorącym udział w produkowaniu książki;

b) nie stosować papieru drzewnego i kredowego, jako szkodzących książki na bardzo szybkie zniszczenie;

c) nie zeszywać ich drutem, lecz wyłącznie nićmi;

d) pewną ilość egzemplarzy nakładu, wy-puszczonego w oprawach oryginalnych, pozostawiać bez oprawy przeznaczając je dla bibliotek i bibliofilów, wymagających opraw specjalnych;

e) przy wydawnictwach ciągłych i wielotomowych przestrzegać stale jednolitości formatu, by usunąć trudności w ich przechowywaniu i oprawianiu;

f) pewną ilość czasopism i książek, przeznaczonych dla bibliotek, a zwłaszcza egzemplarze obowiązkowe wszelkich druków, odbijać na specjalnie trwałych gatunkach papieru;

g) nie szpecić okładek i kart tytułowych książek nieestetycznymi stempelkami firmowymi, oraz nie stosować do adnotacji księgarskich na okładkach ołówka anilinowego, którego ślady nie dają się usuwać.

5) Zjazd uchwała zwrócić się do bibliotek z gorącym apelem, by zechciały w interesie piękna książki i ochrony jej od wszelkich uchybień estetycznych przestrzegać w praktyce bibliotekarskiej następujących zasad:

a) stosować o ile możliwości exlibrisy naklejane zamiast stempelków gumowych lub metalowych;

b) w razie konieczności używać stempli suchych;

c) o ile możliwości unikać obcinania książek w oprawie;

d) zachowywać przy ich oprawieniu okładki oryginalne, zarówno wierzchnie jak i dolne.

6) Zjazd uchwała zwrócić się do p. B. Lenarta z prośbą, aby zechciał opracować podręcznik instrukcyjny, zawierający najniezbędniejsze wskazania, dotyczące prawidłowej oprawy książek.

7) Zjazd zwraca się do Min. W. R. i O. P. z prośbą o poparcie wniosku Biblioteki Jagiellońskiej w sprawie zakupu zbioru graficznego Moszyńskich.

8) Ostatnie rozporządzenie Min. Skarbu, wśród towarów, których przywóz do kraju został zabroniony, wymienia również oprawy książek. Zjazd poleca Radzie wszczęcie kroków w tej sprawie. Zjazd zwraca się z apelem do Ministra Skarbu, aby polecił urzędowi celny staranne obchodzenie się z przesyłkami książek, które przy sprawdzaniu zawartości przesyłek ulegają niejednokrotnie uszkodzeniu.

DARY ZŁOŻONE UCZESTNIKOM
PIERWSZEGO ZJAZDU BIBLJO-
FILÓW POLSKICH

DRUKI WYKONANE DLA CZŁONKÓW
PIERWSZEGO ZJAZDU BIBLIJOFILÓW
POLSKICH W KRAKOWIE ofiarowały na-
stępujące instytucje:

I. DRUKARNIA W. L. ANCZYCA I SPÓŁKI W KRA-
KOWIE: 1. *Dzieje Almae Matris pędzła Mi-
chała Stachowicza napisał Jerzy Dobrzycki*. 100
egz. 2. *Do Biblijofilów słów kilka, które wy-
owiedział doświadczony przyjaciel książki (Stefan
Demby) na zebraniu towarzyskiem z okazji Pierw-
szego Zjazdu Biblijofilów Polskich d. 29 czerwca
1925 r.* 100 egz. 3. *Odezwa Komitetu Ogólnego
Pierwszego Zjazdu Biblijofilów Polskich*. 600 egz.
4. *Program I-go Zjazdu Biblijofilów Polskich*.
300 egz. 5. *Do PT. Zbieraczy exlibrisów (odezwa
Komitetu Zjazdu)*. 300 egz. 6. *Zaproszenie na
otwarcie Zjazdu*. 300 egz. 7. *Legitymacja ucze-
stnika I-go Zjazdu Biblijofilów Polskich*. 150 egz.

II. DRUKARNIA NARODOWA W KRAKOWIE:
*Kazimierz Reychman. Biblijografia Polskiego Ex-
librisu 1874—1925*. 150 egz.

III. DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃ-
SKIEGO W KRAKOWIE: *Trzy drzeworyty z za-
ginionego wydania Sowizdrzała opatrzył tekstem
K. P.* 150 egz.

IV. MIEJSKIE MUZEUM PRZEMYSŁOWE W KRAKOWIE: *Karol Homolacs. Kilka uwag ogólnych o książce.* 150 egz.

V. TOWARZYSTWO BIBLIJOFILÓW POLSKICH W WARSZAWIE: *Stefan Demby. O miłości książek w Polsce.* 150 egz.

VI. TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI W KRAKOWIE: 1. *Portret Jerzego Samuela Bandtkiego. Akwaforta Kajetana Wincentego Kielisińskiego. Nowa odbitka.* 100 egz. 2. *Wystawa oprawy książki.* 200 egz.

DRUKI DLA CZŁONKÓW PIERWSZEGO ZJAZDU BIBLIJOFILÓW nadesłały następujące instytucje i firmy:

I. BAUER & CO. Odlewnia czcionek w Stuttgarcie: *Das Schriftgiessergewerbe in Süddeutschland von Gustaw Mori.* 1 egz.

II. H. BERTHOLD A. G. Odlewnia czcionek w Berlinie: 1. Schwarz: *Karl Christoph Tauchnitz.* 1 egz. 2. Biedermann: *Goethe als Rätseldichter.* 1 egz. 3. Hülle: *Über d. alten chinesischen Typendruck.* 1 egz. 4. Jolles: *Die deutsche Schriftgiesserei.* 1 egz. 5. Behrend: *Aus Theodor Fontanes Werkstatt.* 6. Goeschen: *Meine Gedanken* 1 egz. 7. Hoffmann: *Wilhelm Reuter.* 1 egz. 8. *Beiträge zur Lebensgeschichte F. Fr. Ungers.* 1 egz.

III. BIBLIJOTEKA POLSKA. Instytut wydawniczy w Warszawie: *Almanach «Biblijoteki Polskiej» na rok 1925.* 150 egz.

IV. BIBLIOTEKA PUBLICZNA I UNIWERSYTECKA W WILNIE: *Regulamin Biblioteki Publicznej i Uniwersyteckiej w Wilnie*. 1. egz.

V. DEUTSCHES BUCHMUSEUM w Lipsku: *Kataloge des Deutschen Buchmuseum zu Leipzig. Die Inkunabeln von Albert Schramm*. 4 egz.

VI. L. FRIEDRICHSEN & CO. Antykwariat w Hamburgu: *Die Wasa-Bibliothek*. 200 egz.

VII. GEBETHNER I WOLFF. Księgarnia w Krakowie: Artur Oppman: *Kronika mieszczańska o Melchiorze Gąsce 1574*. 30 egz.

VIII. K. HIERSEMANN. Antykwariat w Lipsku:
1. Schneider: *Handbuch der Bibliographie*. 1 egz.
2. Volkman: *Grundfragen der Kunstbetrachtung*. 1 egz.

IX. W. KNAPP. Księgarnia w Halle a. S.: *Archiv für Buchbinderei*. Rok XXV, zes. 5. 55 egz.

X. KLINKHARDT & BIERMANN. Księgarnia w Lipsku: *Monatshefte für Bücherfreunde u. Graphiksammler*. Rok I, zes. 2. 162 egz.

XI. KSIĄŻNICA-ATLAS. Księgarnia nakładowa we Lwowie: Ostrowska: *Książka jutra*. 150 egz.

XII. KSIĄŻNICA MIEJSKA IM. KOPERNIKA w Toruniu 1. Z. Mocarski: *Regulamin Książnicy m. im. Kopernika*. 120 egz. 2. Z. Mocarski: *Kronika Książnicy m. im. Kopernika*. 120 egz.

XIII. KSIĘGARNIA STOWARZYSZENIA NAUCZYCIELI POLSKICH w Wilnie: 1. Skrudlik: *W sprawie twórcy obrazu NMP Ostrobramskiej*. 1 egz.

2. *Tygodnik Wileński* zesz. 1—10. 1 egz. 3. Kolbuszewski: *Z dziejów krytyki literackiej*. 1 egz. 4. Srebrny: *Komedja attycka*. 1 egz. 5. Nowodworski: *Istota i zadania dziejów powszechnych*. 1 egz. 6. Zdziechowski: *Renesans a rewolucja*. 1 egz. 7. Brensztejn: *Zarys dziejów ludwisarstwa*. 1 egz.

XIV. MIEJSKIE MUZEUM PRZEMYSŁOWE W KRAKOWIE: *Rzeczy piękne* 1925, zesz. 3. 120 egz.

XV. TONDEUR & SÄUBERLICH. Antykwariat w Lipsku: 1. Uhlhorn: *Die Grossbuchstaben gotischer Schrift*. 1 egz. 2. *Brief Eberhard des Älteren Grafen zu Württemberg 1476* (podbizna.) 10 egz. 3. *Zeitschrift für Buchkunde* 1925 zesz. 1—4. 10 egz.

XVI. KRAKOWSKIE KOŁO ZWIĄZKU BIBLIOTEKARZY POLSKICH. *Prace Biblioteczne I. Inwentarz inkunabułów bibliotek polskich. Serja pierwsza zebrana przez Kazimierza Piekarskiego*. 60 egz.

KATALOGI I PROSPEKTY WYDAWNICZE I ANTYKWARSKIE DLA CZŁONKÓW PIERWSZEGO ZJAZDU BIBLIOFILÓW POLSKICH nadesłały następujące firmy:

I. Aschendorff (Münster i W.). II. Bibliofil Polski (Kraków). III. B. Cassierer (Berlin). IV. Dr. Eysler & Co. (Berlin). V. Fontaine & Co. (Berlin). VI. Gesellschaft zur Verbreitung klassischer Kunst (Berlin). VII. Gesellschaft für Graphische Industrie (Wien-Leipzig), VIII.

Gsellius (Berlin). IX. V. A. Heck (Wien).
X. K. F. Koehler (Berlin). XI. O. Kufner
(Berlin). XII. Książnica-Atlas (Lwów). XIII.
Księgarnia Stowarzyszenia Nauczycieli Pol-
skich (Wilno). XIV. Manz (Wien-Leipzig). XV.
Mayer & Müller (Leipzig). XVI. S. Minařík
(Praha). XVII. Oldenbourg (München). XVIII.
F. A. C. Prestel (Frankfurt a. M.). XIX. Ton-
deur & Säuberlich (Leipzig).

SPRAWOZDANIE KASOWE
KOMITETU URZĄDZAJĄCEGO
PIERWSZY ZJAZD BIBLIJOFILÓW
POLSKICH

SPRAWOZDANIE KASOWE KOMITETU
URZĄDZAJĄCEGO PIERWSZY ZJAZD BI-
BLJOFILÓW POLSKICH.

DOCHÓD

Składki uczestników Zjazdu	990.—
Subwencja Magistratu m. Krakowa	500.—
Dar J. S.	62'18
Nadwyżka ze składki na wieczerzę	97.—
	<hr/>
	1649'18

ROZCHÓD

Wydatki kancelaryjne i gospodarcze	614'18
Odznaki Zjazdowe	450.—
Wieczera	285.—
Drukarnia W. L. Anczyca na kosztą druku Sprawozdania ze Zjazdu	300.—
	<hr/>
	1649'18

Za zgodność:

K. Witkiewicz r. w. J. Sokulski r. w.

Krakow 5 lipca 1925.

KOMITETOWI BUDOWY MUZEUM NA-
RODOWEGO W KRAKOWIE złożył Prze-
wodniczący Koła Miłośników Exlibrisu przy
Towarzystwie Miłośników Książki w Krakowie,
inż. T. Żerański, 18 zł. i 25 gr. zebranych na licy-
tacji exlibrisów urządzonej przez Koło z okazji
Pierwszego Zjazdu Bibliofilów Polskich.

BIBLIOTEKA
Uniwersytecka
Gdańsk

500949

BIBLIOTEKA
UNIwersYTECKA
GDAŃSK

B HUM

6XX

~~Nie pożyczają się do domu~~